

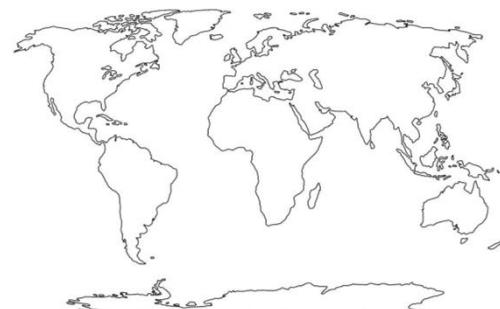
Budućnost rada

Tina Šustić, dipl.iur
Pravni savjetnik SMH-IS

Slika svijeta (podatci)

- 190 milijuna ljudi je nezaposleno od kojih je 64.8 milijuna mladih;
- 2 milijarde ljudi zarađuje za život u neformalnoj ekonomiji;
- 300 milijuna radnika živi u ekstremnom siromaštvu;
- 2.78 milijuna ljudi umre svake godine zbog nezgoda na radu i od profesionalnih bolesti;
- 36,1 % globalne radne snage radi prekovremeno (više od 48 sati tjedno);
- Rast plaća je pao sa 2.4% na 1,8% u razdoblju od 2016. do 2017. godine;
- Žene su plaćene oko 20% manje nego muškarci;
- Između 1980. i 2016. godine najbogatijih 1% svjetskog stanovništva dobivalo je 27% rasta globalnog dohotka dok 50% najsiromašnijih dobiva samo 12 %;
- Do 2030. godine potrebno je otvoriti 344 milijuna radnih mjeseta uz onih 190 milijuna radnih mjeseta potrebnih za rješavanje trenutne nezaposlenosti.

IZVOR: Međunarodna organizacija rada 2019

Ključna saznanja

- Kako tehnološki prodori rapidno mijenjaju granice između radnih zadataka koje obavljaju ljudi i onih koje obavljaju strojevi i algoritmi, globalno tržište rada prolazi kroz velike promjene.
- Te preobrazbe, ako se njima upravlja mudro, mogu dovesti do novog doba, dobrih poslova i veće kvalitete života za sve, ali ako se upravlja loše, predstavljat će rizik za porast nejednakosti i šire polarizacije u svijetu.

Četiri tehnološka dostignuća

- sveprisutni brzi mobilni internet,
- umjetna inteligencija,
- analitika velikih podataka (big data) i
- tehnologija oblaka (cloud technology)

dominirat će u razdoblju do 2022. godine kao pokretači rasta.

Njih će uz bok pratiti niz socio-ekonomskih trendova što potiču poslovanje i širenje novih tehnologija, poput gospodarskog rasta nacionalnih ekonomija, širenja obrazovanja u srednjoj klasi (posebno u zemljama u razvoju) te kretanje prema zelenoj globalnoj ekonomiji razvojem novih tehnologija.

Ubrzano usvajanje tehnologija

- Do 2022. godine, prema iskazanim investicijskim namjerama anketiranih tvrtki, 85 % njih će vjerojatno ili vrlo vjerojatno proširiti primjenu tehnologije velikih podataka.
- Slično tome, velik udio tvrtki usvojit će tehnologiju interneta stvari i prodaju temeljenu na aplikacijama i internetu a opsežno će se služiti računanjem u oblaku.
- Strojno učenje, proširena i virtualna stvarnost ostvarit će, također, značajna ulaganja.

Trendovi u robotizaciji

- Prema procjeni, upotreba humanoidnih roboata, čini se, stagnirat će u razdoblju od 2018. do 2022.
- Veliku pažnju privlače nove robotske tehnologije koje su već u primjeni ili blizu komercijalizacije, kao što su stacionarni roboti, nehumanoidni mobilni roboti i potpuno automatizirani dronovi koji primjenjuju algoritme strojnog učenja i umjetne inteligencije.
- Stopa robotizacije znatno se razlikuje po sektorima, no investicije u robotizaciju planira 37 % do 23 % tvrtki, ovisno o vrsti industrije.

Promjena vrsta zaposlenja

- Gotovo 50 % tvrtki očekuje da će automatizacija dovesti do smanjenja radne snage.
- Međutim 38 % ispitanih tvrtki očekuje da će svoju radnu snagu širiti zbog novih poslova kojima će ostvariti veću produktivnost, a više od četvrtine očekuje da će automatizacija dovesti do stvaranja novih radnih mesta u tvrtki.
- Tvrtke će povećati broj podizvođača (kontraktora) za specijalizirane zadatke, pri čemu se ističe fleksibilnost radne snage u smislu rada s udaljenog mesta i decentralizacije poslovanja.

Nova granica između čovjeka i stroja

- U 2018. prosječno je 71 % ukupnih radnih sati pokriveno ljudskim radom, a 29 % izvode strojevi. Očekuje se da će do 2022. 58 % ukupnih sati rada obavljati ljudi i 42 % strojevi.
- Tako će npr. do 2022. 62 % obrade, pretraživanja i prijenosa podataka u organizacijama obavljati strojevi u usporedbi s današnjih 46 %.
- Čak i oni radni zadatci koji su do sada bili dominirajuće ljudski, bit će automatizirani – komuniciranje i interakcije (s 23 % na 30 %); koordinacija, razvoj, upravljanje i savjetovanje (s 20 % na 29 %), kao i poslovi savjetovanja i odlučivanja (s 18 % na 27 %).

Rastući i poslovi u nastajanju

- Zanimanja za koje se očekuje veća potražnja u razdoblju do 2022. su oni analitičara podataka i podatkovnih znanstvenika, razvojnih inženjera za programe i aplikacije, stručnjaka za e-trgovinu i društvene medije te poslovi koji su značajno vezani uz povećanu primjenu tehnologije.
- Očekuje se da će rasti i poslovi u kojima se primjenjuju osobito "ljudske" vještine, kao što su službe za korisnike, prodajni i marketinški poslovi, obrazovanje i razvoj, kultura te organizacijski razvoj.
- Analiza daje opsežne dokaze o ubrzavanju potražnje za nizom novih poslova vezanih uz najnovije tehnologije u nastajanju: eksperti za umjetnu inteligenciju i strojno učenje, velike podatke, automatizaciju procesa, analitičari informacijske sigurnosti, projektanti sustava za korisničko iskustvo i interakciju ljudi i strojeva, inženjeri robotike i blockchain stručnjaci.

Odnos radnih sati ljudi i strojeva u 2018. i 2022. (projekcija)

Izvor: Future of Jobs Survey 2018, World Economic Forum.

Deset najvažnijih vještina koje traže tvrtke – usporedba 2018. i projekcija za 2022.

Danas 2018	Trendovi 2022	U padu 2022
<p>Analitičko mišljenje i inovacije;</p> <p>Rješavanje složenih problema;</p> <p>Kritičko mišljenje i analiza Aktivno učenje i strategije učenja;</p> <p>Kreativnost, originalnost i inicijativa;</p> <p>Pozornost na detalje, pouzdanost;</p> <p>Emocionalna inteligencija;</p> <p>Razumijevanje, rješavanje problema, ideje;</p> <p>Vodstvo i društveni utjecaj;</p> <p>Koordiniranje i planiranje vremena.</p>	<p>Analitičko razmišljanje i inovacije;</p> <p>Aktivno učenje i strategije učenja;</p> <p>Kreativnost, originalnost i inicijativa;</p> <p>Tehnološko projektiranje i programiranje;</p> <p>Kritičko razmišljanje i analiza;</p> <p>Rješavanje složenih problema;</p> <p>Vodstvo i društveni utjecaj;</p> <p>Emocionalna inteligencija;</p> <p>Razumijevanje, rješavanje problema, ideje;</p> <p>Sustavna analiza i procjena.</p>	<p>Manualne vještine, izdržljivost i preciznost;</p> <p>Pamćenje, verbalne, slušne i prostorne sposobnosti;</p> <p>Upravljanje financijskim i materijalnim resursima;</p> <p>Tehnološka instalacija i održavanje;</p> <p>Čitanje, pisanje, matematika, aktivno slušanje;</p> <p>Upravljanje osobljem;</p> <p>Kontrola kvalitete i sigurnost;</p> <p>Koordinacija i planiranje vremena;</p> <p>Vizualne, auditorne i govorne sposobnosti;</p> <p>Upotreba tehnologije, nadziranja i kontrole.</p>

Zaključne misli

- Tvrtke će iskoristiti automatizaciju nekih poslova kako bi nadogradile i poboljšale komparativnu snagu ljudskog rada te u konačnici omogućile i osnažile zaposlenike u svojem punom potencijalu.